

بررسی سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک و بروز خلاقیت دانش آموزان مقطع متوسطه دوم

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۱/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۳/۰۳

کد مقاله: ۱۸۰۱۸

عیسی رضایی^{۱*}، فریده دلگرم^۲، امین قاضیانی^۳، یونس بلوچ^۴،
سعیده اسکندری فرد^۵

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک و بروز خلاقیت دانش آموزان مقطع متوسطه دوم بوده است. روش تحقیق مورد استفاده از نوع توصیفی، همبستگی بود. در تحقیق حاضر جامعه آماری مورد بررسی عبارت است از دانش آموزان مقطع متوسطه دوم که به تعداد ۶۰۰ نفر می‌باشند. حجم نمونه متناسب با تعداد افراد جامعه تعداد ۲۳۴ نفر می‌باشد و روش نمونه‌گیری به روش تصادفی ساده انتخاب شده است. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های استاندارد استفاده شده است. در این پژوهش برای سنجش متغیرهای پژوهش از پرسشنامه‌های استاندارد استفاده شد. همچنین جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره با استفاده از نرم‌افزار SPSS۲۱ استفاده شده است. نتایج فرضیه اصلی نشان داد که بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک و بروز خلاقیت دانش آموزان مقطع متوسطه دوم رابطه معناداری وجود دارد. نتایج فرضیات فرعی نشان داد که سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک رابطه معناداری وجود دارد و بین سواد اطلاعاتی والدین بر بروز خلاقیت رابطه معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: سواد اطلاعاتی والدین، بلوغ یادگیری الکترونیک، بروز خلاقیت دانش آموزان

۱- استادیار گروه تکنولوژی آموزشی، دانشگاه بین‌المللی چابهار (نویسنده مسئول)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه بین‌المللی چابهار

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه بین‌المللی چابهار

۴- دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه بین‌المللی چابهار

۵- دانشجوی کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی، دانشگاه بین‌المللی چابهار

عصر کنونی عصر تغییر نامیده می شود و نهادها و سازمانها باید این تغییرات را پیش بینی و خود را با آن سازگار کنند در غیر اینصورت کارآیی و اثربخشی خود را از دست خواهند داد با توجه به اینکه هدف آموزش و پرورش تربیت جامع انسان است و تربیت جامع و مانع همواره مورد نظر نظام های آموزشی بوده، بدین جهت برنامه ریزان درسی همواره باید تلاش خود را معطوف این هدف غایی بنمایند؛ اما در این میان خواه ناخواه برخی از موضوعات کاربردی تربیتی و زیستی آنان مورد غفلت قرار میگیرد. آموزش های مالی که شامل سواد اطلاعاتی و سواد اقتصادی می باشد از جمله این موارد است. (تفتیان و همکاران، ۱۳۹۲) یادگیری مهارت های مربوط به مالی در دوران کودکی می تواند مزایای زیادی در دراز مدت داشته باشد در این میان می توان گفت افرادی که از لحاظ مالی با سواد هستند و سواد اطلاعاتی دارند بهتر می توانند از عهده مشکلات مالی زندگی بر آیند. به هر حال وقتی کسی فاقد مهارت های مدیریت مالی باشد، حتی مشکلات مالی کوچک می تواند بزرگ جلوه کند. این فشارهای مالی که اغلب باعث احساسات شدید می شوند، احتمالاً بر جنبه های دیگر زندگی مانند روابط شخصی افراد و عملکرد کاری آنها نیز اثر می گذارد (آرتور، ۲۰۱۲). در کشورهای پیشرفته در دوره های مختلف تحصیلی از پیش دبستانی تا دانشگاه و حوزه آموزش های مالی به ویژه سواد اطلاعاتی آموزش داده می شود (اتکینسون، ۲۰۱۴). در شرایط کنونی اقتصاد ایران بر پایه نفت استوار است حدود سی سال آینده دیگر نفتی در ایران نیست یا خوشبینانه نفتی برای صادرات وجود ندارد کودکان امروز شش تا هشت ساله در سی سال آینده، چرخه اقتصادی را به دست خواهند گرفت اما آیا این کودکان آموزش های لازم در جهت ارتقای هوش مالی خود دیده اند تا بتوانند موتور محرک اقتصادی را بدون بشکه های نفتی بچرخانند؟ هوش مالی کودکان دلالت دارد بر مهارت ایجاد، حفظ و افزایش مستمر پول است. کدام یک از ما این مهارتها را در کودکی به دست آورده ایم اگر روی این مهارت کار نشود عواقبش در بزرگسالی سراغ فرد می آید ابتدا از عدم استقلال مالی شروع می شود و به بحران های بیشتری در زندگی می رسد بنابراین عدم استقلال مالی را میتوان یکی از بحرانهای مالی هر فرد در سنین بزرگسالی دانست. واقعیت جامعه پیچیده امروزی این است که پول و ثروت نقش بسیار تعیین کننده ای در زندگی انسان دارد بنابراین افرادی در این دنیای آشفته ی مالی موفق هستند که با آموزش های مالی در کودکی هوش مالی خود را ارتقا داده اند (رجبی، ۱۳۹۵).

والدین علاوه بر تجربیات خود به نکاتی بسیار اساسی در زمینه آموزش مباحث مالی به کودکان خود نیاز دارند. شاید مهمترین آنها راه های به دست آوردن پول باشد. بخش اعظم و مهم این تحقیق شیوه های پاسخ گویی به این است که کودکان با آموزش های مالی چگونه میتوانند هوش مالی خود را که دارای پنج مهارت می باشد با ارتقا دهند. چه آموزش هایی قادر خواهند بود پول به دست بیاورند و در مرحله بعد با چه روش هایی آن را خرج کنند این روش ها که به چهار دسته تقسیم می شوند عبارتند از: ۱- به دست آوردن پول ۲- پس انداز پول ۳- خرج کردن صحیح پول ۴- هدیه و بخشش پول ۵- سرمایه گذاری پول (رجبی، ۱۳۹۵).

جمله ی خردمندانه ای است که میگوید: "قبل از آنکه بدوی می بایست راه رفتن را یاد بگیری" مدیریت پول به عنوان یک مهارت حیاتی زندگی در نظر گرفته می شود. گرچه کودکان تحت تاثیر مسائل پول در زندگیشان هستند اما بیشتر جوانان بدون آمادگی برای سروکار داشتن چالش های مالی زندگی مستقل خود مدرسه را به اتمام میرسانند. آنها در معرض خطر وارد شدن به مسائل مالی در جامعه هستند. (احمدی و همکاران، ۱۳۹۴) وقتی مسائل مربوط به پول به میان می آید بسیاری از والدین قادر نیستند نقش یک مدرس خوب را ایفا کنند بر این اساس، برای غلبه بر بسیاری از کاستی های کودکان ضروری است تا امور مالی آموزش داده شود. داشتن اطلاعات عالی ترین دارایی عصر ماست بنابراین اطلاعات کم انسان های فقیر می آفریند. اکثر کسب و کارها به خاطر فقدان اطلاعات مالی دچار شکست می شود نه به خاطر نداشتن پول است (کیوساکی، ۲۰۰۹). تمام مردم دنیا چه فقیر و چه ثروتمند مشکل مالی دارند. بسیاری فکر می کنند اگر پول زیادی داشته باشند مشکلات مالی شان تمام می شود در حالی که پول بیشتر، مسائل مالی بیشتری را هم به دنبال دارد. پول به تنهایی مشکلات مالی را حل نخواهد کرد. داشتن شغل هم همینطور، مشکلات مالی رایج در دنیای امروز، تطبیق نداشتن درآمدها و هزینه های زندگی، نداشتن خانه شخصی، بدهکاری، هزینه های ماشین، هزینه های بهداشتی و درمانی و ... است. که با استفاده از آموزش های مالی می توان هوش مالی افراد را ارتقا داده تا بتوان با استفاده از آن مشکلات را برطرف کرد. اگر هوش مالی را تقویت نکنیم مشکلات ما روز به روز وخیم تر می شوند و شرایط هم سخت تر. واقعیت این است که پول تاثیر بسزایی بر سبک و کیفیت زندگی دارد. پول آسایش، آزادی زمانی و آزادی در انتخاب می آورد ولی به دست آوردن پول بدون استفاده از هوش مالی به ثروتمند شدن نمی انجامد (رجبی، ۱۳۹۵).

چه بسا ثروتمندانی بوده اند که ثروت های آنان فقط یک یا دو نسل باقی مانده است و فرزندان آنها نتوانسته اند از ثروت و دارایی به ارث رسیده از پدران شان محافظت کنند. راه های زیادی برای آموزش مباحث مالی به کودکان وجود دارد یکی از این راه ها بیان تجربیات و داستان زندگی والدین برای کودک خود می باشد که چگونه پول خود را مدیریت کرده است و یا چقدر از آن را پس انداز و یا سرمایه گذاری کرده است.

1. Artour
2. Atcinsoun
3. Kiosaki

اگر کودکان روش‌های صحیح مدیریت مالی را در دوران کودکی و یا نوجوانی نیاموزند، ممکن است نسبت به امور مالی خود غیر مسئول و سهل‌انگار بار آیند و در بزرگسالی نتوانند مسئولیت‌های مالی خود را بر عهده بگیرند. این گروه انتظار دارند که همواره پدر و مادر برنامه‌های مالی آنان را تنظیم کنند و زحمت کنترل خرج‌ها و هزینه‌های خود را به گردن آنها بیندازند. حتی ممکن است در بزرگسالی نیز با کوچکترین غفلت و اهمال کاری، تمامی درآمدی را که طی چند سال پس‌انداز کرده‌اند، یکجا از دست بدهند و برای تهیه‌ی نیازمندی‌های اولیه‌ی زندگی‌شان محتاج کمک‌های مالی اطرافیان‌شان بشوند. در راه آموزش مباحث مالی و پولی به کودکان باید اجازه دهیم کودکان تجربه کنند و خودشان تجربیاتشان پند بگیرند. اگر کودکی با آموزش مالی در حفظ پول خود مهارت به دست نیآورده باشد قطعاً او نمی‌تواند پس‌اندازی کسب کند و از پس‌انداز خود سرمایه‌گذاری انجام دهد تا از آن سرمایه‌گذاری، به افزایش پول خود به طور مستمر، ادامه دهد و عدم این تجربه در کودکان باعث می‌شود آنها در بزرگسالی اشتباهات مالی بزرگتری را مرتکب شود که باعث زیان‌های مالی خیلی بزرگتر و چه بسا جبران‌ناپذیر شوند.

آموزش‌های مالی به کودکان، مثل آموزش دوچرخه‌سواری به آنهاست. اگر پدر و مادر همیشه پشت‌پشت زین دوچرخه را نگه دارند، فرزندشان هیچ‌گاه نمی‌افتد، ولی دوچرخه‌سواری هم یاد نمی‌گیرد (سلحشور، ۱۳۸۷). یکی از مسایل و مشکلاتی که ممکن است موجب از هم پاشیدگی بسیاری از خانواده‌ها شود اختلاف‌های مالی ساده بین فرزندان یک خانواده است. تعداد خانواده‌هایی که بر سر مسائل مالی و یا تقسیم پول و ثروت به مشاجره‌ها و بگوگو‌های طولانی می‌پردازند کم نیست. در بدترین حالت، این اختلافات مالی می‌تواند منجر به گسستگی و قطع روابط خانوادگی بین آنها شود. این‌گونه فشارها و تنش‌های خانوادگی بین مادر و پدر یا والدین و فرزندان می‌تواند رابطه صمیمی بین آنان را خراب کند و منجر به جدایی‌ها و آزرده‌گی‌های عمیق خانواده شود. با توجه به نکته‌های فوق توصیه می‌شود اگر تا کنون مبانی و اصولی مشخص برای برنامه‌ها و تصمیم‌گیری‌های مالی خود در نظر نگرفته‌اید و ایده و طرح ساده‌ای برای آموزش مالی به فرزندان‌تان انتخاب نکرده‌اید، بهتر است به عواقب و پیامدهای آن، که می‌تواند تهدیدی علیه آرامش و آسودگی خاطر خودتان باشد، بیندیشید. اگر هدف شما آن است که فرزندان در آینده، افرادی مسئول و مدیر باشند و مسئولیت‌های مالی‌شان را خود بر عهده بگیرند، باید آموزش‌های مالی را از همان دوران کودکی و نوجوانی آنها شروع کنید و اجازه ندهید که دچار مسائل و مشکلاتی مثل مصرف‌زدگی، قرض‌گرفتن‌های مکرر، بی‌تجربگی، عدم اعتماد به نفس و شکست‌های مالی عمده شوند (لرمت، ۱۹۹۹). آموزش‌های مالی به کودکان کمک می‌کند تا بتوانند در بخشش و هدیه دادن که اصل چهارم هوش مالی است توجه و تصمیم‌گیری بهتری داشته باشند. با افزایش هوش مالی کودک، قدرت صبر و اراده آنها نیز بالا می‌رود و آنها در تصمیمات خریدهای شخصی خود عجلانه تصمیم نمی‌گیرند زیرا می‌دانند با توجه به صبر و شکیبایی به خرید ارزشمند و بزرگتر و با کیفیت تری دست خواهند یافت. با توجه به مطالب گفته شده، هدف پژوهش حاضر بررسی بررسی سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک و بروز خلاقیت دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم است. و سوال اصلی این پژوهش این است که آیا سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک و بروز خلاقیت دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم رابطه معناداری وجود دارد؟

۲- پیشینه پژوهش

میر و اسپرنگر^(۲۰۲۱)، در مقاله "فقدان سواد اطلاعاتی: تنظیم زمان و مشارکت در برنامه‌های آموزش مالی"، این سوال را مطرح نمودند که چرا با وجود این که بسیاری از سیاست‌گذاران و اقتصاددانان استدلال می‌کنند که سواد اطلاعاتی کلیدی برای موفقیت‌های مالی است، بسیاری از افراد با وجود اطلاع از مزایای آن، هنوز از نظر مالی بی‌سواد باقی مانده‌اند؟ نتایج نشان می‌دهد که دلیل اکثر افراد، نداشتن وقت کافی برای شرکت در برنامه‌های آموزش سواد اطلاعاتی بیان شده است.

نوگراها و آندریانی^۳ و (۲۰۲۰) مطالعه‌ای با هدف بررسی رفتار مالی کارکنان در مورد سواد اطلاعاتی و عادت‌های خرج کردن بر اساس جنسیت انجام دادند. نمونه‌گیری خوشه‌ای در این مطالعه مورد استفاده قرار گرفت و ۶۰ نفر از کارکنان ۳۰ مرد و ۳۰ زن انتخاب شدند و روش تحلیلی مورد استفاده قرار گرفتند. آزمون تی مستقل برای داده‌های به‌طور معمول توزیع شده، آزمون متفاوتی است، در حالی که آزمون Mann-Whitney برای داده‌های توزیع شده، طبیعی نیست. نتایج نشان داد که رفتار سواد اطلاعاتی و عادت‌های خرج کردن کارکنان زن و مرد متفاوت نیستند. این مطالعه همچنین نشان داد که کارکنان زن و مرد دانش لازم برای مدیریت مالی خود را به ویژه در مدیریت سرمایه‌گذاری و وام ندارند.

خاتون^۴ (۲۰۱۸) مطالعه‌ای با هدف تأثیر سواد اطلاعاتی و اجتماعی شدن والدین بر رفتارهای صرفه‌جویی بر روی ۱۳۰ دانشجو در بنگلادش انجام دادند. داده‌های اولیه از طریق چهره به چهره با استفاده از پرسشنامه ساختار یافته خودمراقبتی جمع‌آوری شده است. رفتار پس‌انداز به عنوان وابستگی و اجتماعی شدن والدین و سواد اطلاعاتی به عنوان متغیرهای مستقل مورد استفاده قرار گرفته است. برای تعمیم اطلاعات جمعیت‌شناختی از آمار توصیفی استفاده شده است. ابزارهای تحلیل همبستگی

1. Lermitt
2. Mir&spranger
3. Andriani and Nugraha
4. Khatun

پیرسون و رگرسیون چندگانه برای بررسی اثرات یا رابطه آنها استفاده شد و هر دو آنها ارتباط خوبی با اجتماعی کردن والدین و ارتباط متوسط با سواد اطلاعاتی دارند. در تجزیه و تحلیل رگرسیون چند متغیره، آزمون F رابطه معنی داری را نشان داد. ونروز و دیگران^۱ (۲۰۱۷)، در مقاله خود با عنوان "سواد اطلاعاتی و برنامه ریزی بازنشستگی در هلند"، به بررسی رابطه سواد اطلاعاتی و برنامه ریزی دوران بازنشستگی افراد در هلند پرداخته اند. نتایج نشان داد که پیچیدگی تصمیم گیری مالی در خانوارها به شکل بی سابقه ای افزایش یافته است و به نظر می رسد با این شرایط، خانوارها با فقدان سواد اطلاعاتی برای مقابله با این پیچیدگی ها، از جمله در رابطه با نحوه پس انداز و سرمایه گذاری برای دوران بازنشستگی خود، مواجه هستند. بنابراین یک رابطه مثبت معناداری بین سواد اطلاعاتی و برنامه ریزی دوران بازنشستگی، در هلند وجود دارد؛ به این معنی که افرادی که دارای سواد و آگاهی مالی بیشتری هستند، در برنامه ریزی دوران بازنشستگی خود توانا تر هستند.

ونروز و لوساردی^۲ (۲۰۱۶)، در مقاله ای با عنوان "سواد اطلاعاتی و مشارکت در بازار سهام"، دو مدل خاص، برای اندازه گیری سواد اطلاعاتی و مطالعه ارتباط آن با مشارکت در بورس، بوسیله نظر سنجی از خانوارها ارائه نمودند. آنها دریافتند که اکثر پاسخ دهندگان اطلاعات پایه و ابتدایی مالی و مفاهیمی مانند نرخ بهره، تورم و ارزش زمانی پول را درک می کنند. با این حال، تعداد اندکی از مفاهیم اساسی اطلاع دارند؛ بعلاوه، خیلی از پاسخ دهندگان تفاوت بین اوراق قرضه و سهام، رابطه بین قیمت اوراق قرضه و نرخ بهره و اصول متنوع سازی مخاطره را نمی دانند؛ و از همه مهم تر، آنها دریافتند که سواد اطلاعاتی، تصمیم سرمایه گذاری مالی را تحت تأثیر قرار می دهد و عدم درک اقتصادی و امور مالی یک عامل بازدارنده برای مالکیت سهام است. از سوی دیگر، افراد با سواد اطلاعاتی کم، کمتر احتمال دارد در سهام سرمایه گذاری کنند؛ سرمایه گذاران با تحصیلات یا ثروت پایین، به احتمال زیاد اقدام به نگهداری سبدهای متنوع ضعیف می کنند و مشخصات عمومی جمعیتی سرمایه گذاران ناآگاه بسیار شبیه افراد با سواد پایین در نمونه است.

ساجز و همکاران^۳ (۲۰۱۵)، در قسمت اول مقاله خود تحت عنوان "مخاطره سرمایه گذاری"، به بررسی میزان سواد اطلاعاتی و ارتباط آن با درک مخاطره سرمایه گذاری، در آلمان پرداختند و به این نتیجه رسیدند که سواد اطلاعاتی در ارتباط با تحلیل و درک مخاطره، با تصمیم گیری سرمایه گذاری رابطه مستقیم دارد و بر اساس تجزیه و تحلیل رگرسیون، تفاوت بسیار جزئی در ترکیب مدل های درک مخاطره بین سرمایه گذاران وجود دارد. آنها همچنین در قسمت دوم مقاله خود، به بررسی تأثیر جنسیت، سن، تجربه سرمایه گذاری بر ارتباط سواد اطلاعاتی و درک مخاطره سرمایه گذاری، پرداخته اند و به این نتیجه رسیدند که اختلاف معناداری بر اساس این عوامل در ارتباط با رابطه سواد اطلاعاتی و درک از مخاطره وجود دارد.

هینگا^۴ (۲۰۱۴) در مطالعه ای با هدف بررسی رابطه سواد اطلاعاتی و صرفه جویی شخصی در کارکنان پستی در کنیا دست یافت که سواد اطلاعاتی بر میزان پس انداز شخصی تأثیر زیادی دارد. سایر عوامل در این تحقیق که به طور قابل توجهی به صرفه جویی شخصی منجر می شود، آموزش، درآمد، تحمل ریسک و منظم بودن صرفه جویی است. سن و جنس تأثیر ناچیزی بر صرفه جویی فردی دارد. این مطالعه مشخص کرده است که سواد اطلاعاتی یکی از متغیرهای کلیدی در افزایش پس انداز شخصی است.

دلایون و همکاران^۵ (۲۰۱۳)، در مقاله ای با عنوان "آموزش سواد اطلاعاتی در یک مدل رایگان"، به بررسی تأثیر سواد اطلاعاتی بر عملکرد افراد در محیط اقتصادی پرداخته اند. آنها نمونه انتخابی خود را به دو گروه تقسیم کرده و فقط به یک گروه آموزش سواد اطلاعاتی ارائه کردند. نتایج نشان داد که فقدان آموزش لازم در زمینه سواد اطلاعاتی در گروه دیگر، باعث افزایش میزان بدهی افراد و گرایش آنها به وام خواهد شد.

مدیتینوس و همکاران^۶ (۲۰۱۲)، در مطالعه خود، به بررسی تکنیک ها و روش های استفاده شده توسط شش گروه مختلف از سرمایه گذاران یوتاتی پرداختند. نتایج آنها نشان داد که در مجموع، سرمایه گذاران، هوش طبیعی (تجربه خود را به عنوان مهم ترین عامل اساسی در تجزیه و تحلیل بازارهای مالی خارجی رتبه بندی کرده اند. شایعه در بازار نیز برای تجزیه و تحلیل سبدهای سهام، به عنوان کم اهمیت ترین فاکتور تعیین شد. پنج نتیجه کلی حاصل بررسی انجام شده توسط آنان است: نخست، به سطح پایین سواد اطلاعاتی بدون در نظر گرفتن توسعه اقتصادی کشور اشاره دارد؛ دوم، اشاره به رابطه بین سواد اطلاعاتی و متغیرهای جمعیت شناختی دارد. محققان رابطه قوی را بین سطح سواد اطلاعاتی و جنسیت، تحصیلات، سطح درآمد و تجربه کشف کردند. شواهد ارائه شده توسط این محققین، نشان می دهد که زنان از نظر مسایل مالی کم سوادتر از مردان هستند. به علاوه، این که سواد افراد با تحصیلات کمتر و کسانی که در سطح پایین تر توزیع در آمد قرار دارند، در مورد مسائل مالی کمتر است. سومین نتیجه، به رابطه بین سطح سواد اطلاعاتی و تصمیم سرمایه گذاری اشاره دارد. ثابت شده است که سرمایه گذاران با سواد بالاتر هنگام تصمیم گیری سرمایه گذاری استفاده از معیارهای متفاوت را نسبت به سرمایه - گذاران کم سواد ترجیح می دهند. سرمایه

2. Venrozh
2. Venlog&losardy
3. sachez et al
- 4 . HINGA
- 5 .Delayoun et al
- 6 .Meditinous et al

گذاران با سواد اطلاعاتی بالاتر استفاده از نشریات مالی را ترجیح می‌دهند، در حالی که سرمایه‌گذاران با سواد اطلاعاتی پایین بیشتر بر مشاوره با خانواده، دوستان و کارگزاران سهام تکیه می‌کنند. چهارم، به ارتباط بین عوامل مؤثر در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری و توزیع سرمایه‌گذار، اندازه سید و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری اشاره دارد. سرمایه‌گذاران انفرادی بر مشاوره با دوستان، کارگزاران سهام، شایعات، هوش طبیعی (تجربه شخصی و روزنامه‌ها (رسانه) تکیه می‌کنند. آخرین نتیجه نیز به شکاف موجود در کارهای پژوهشی قبلی، در ارتباط بین سواد اطلاعاتی و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذار اشاره می‌کند. سازمان همکاری اقتصادی و توسعه در سال ۲۰۰۵، در خصوص بررسی سواد اطلاعاتی در ۱۲ کشور از جمله ایالات متحده آمریکا، بریتانیا، کشورهای اروپایی، استرالیا و ژاپن نشان داد که سواد اطلاعاتی اکثر پاسخ‌دهندگان بسیار پایین است. اولین پژوهش در سطح سواد اطلاعاتی و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری جامعه سنگاپور، در سال ۲۰۰۵ توسط انجام شده در این پژوهش این سؤال بررسی شد که آیا اهالی سنگاپور در مورد محصولات و خدمات مالی عمومی اطلاعات دارند و اینکه آیا آنها تصمیم‌گیری‌های مؤثری در مدیریت امور مالی و سرمایه‌گذاری خود اتخاذ می‌کنند؟ نتایج این پژوهش نشان داد که اهالی سنگاپور یک نگرش سالم به سمت مدیریت اولیه پول، برنامه ریزی مالی و امور سرمایه‌گذاری دارند. اغلب اهالی سنگاپور وجه نقد پس‌انداز می‌کنند و بر مخارج شخصی خود نظارت دارند و برخی از برنامه ریزی‌های مالی اساسی را خودشان انجام می‌دهند.

۳- روش تحقیق

(الف) از نظر هدف کاربردی چون نتایج تحقیق در جامعه تحقیق قابل استفاده است و در جوامع دیگر قابل آزمون است.
(ب) از نظر روش: توصیفی، چون متغیرها در وضع موجود و بدون دستکاری تحلیل می‌شوند.
(د) از نظری جمع‌آوری اطلاعات: میدانی (پیمایشی)، چون از جامعه نمونه می‌گیریم.

۳-۱- روش و ابزار گردآوری اطلاعات

روش گردآوری اطلاعات به دو روش کتابخانه‌ای و میدانی انجام شده است. در این تحقیق با توجه به موضوع مورد بررسی و روش تحقیقی که پیمایشی است از پرسشنامه به عنوان ابزار تحقیق استفاده می‌شود. در این پژوهش برای سنجش متغیرهای پژوهش از پرسشنامه‌های برگرفته شده از تحقیق (متمنه^۱، ۲۰۱۵) استفاده شد.

۳-۲- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات در این تحقیق به روش‌های زیر می‌باشد:
۱. از آمار توصیفی جهت برآورد مشخصه‌های مرکزی و تنظیم جداول توزیع فراوانی آماری و رسم نموداری استفاده خواهد شد.
۲. جهت خلاصه کردن اطلاعات از نرم افزار EXCEL استفاده می‌شود در نهایت با استفاده از نرم افزار SPSS و همچنین به منظور آزمون فرضیه از روش آماری مناسب استفاده شده و آزمون تحلیل کواریانس انجام خواهد گرفت.

۳-۳- جامعه آماری، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری

در تحقیق حاضر جامعه آماری مورد بررسی عبارت است از دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم که به تعداد ۶۰۰ نفر می‌باشند. حجم نمونه متناسب با تعداد افراد جامعه تعداد ۲۳۴ نفر می‌باشد و روش نمونه‌گیری به روش تصادفی ساده انتخاب شده است.

۴- آزمون فرضیه‌ها

آزمون فرضیه اصلی: بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک و بروز خلاقیت دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم رابطه معناداری وجود دارد

جدول خلاصه مدل

ضریب همبستگی چندگانه	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای معیار برآورد
۰/۸۳۳	۰/۶۹۴	۰/۶۸۳	۰/۲۴۶۲۷

برای بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک و بروز خلاقیت دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم، از رگرسیون چندگانه همزمان استفاده شده است. ضریب همبستگی چندگانه برابر ۰/۸۳۳ و ضریب تعیین برابر ۰/۶۹۴ است. ضریب تعیین مقدار واریانس تبیین شده توسط مدل را نشان می‌دهد مقدار عددی ضریب تعیین بین صفر تا ۱ است. هر چه این مقدار به یک نزدیکتر

1. Matemane

باشد نشان دهنده‌ی قوی‌تر بودن رابطه مدل است. نتایج نشان داد که ۶۹ درصد از تغییرات بلوغ یادگیری الکترونیک و بروز خلاقیت دانش آموزان مقطع متوسطه دوم قابل پیش بینی است. و بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک و بروز خلاقیت دانش آموزان مقطع متوسطه دوم رابطه معناداری وجود دارد

آزمون فرضیه فرعی اول: بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک دانش آموزان مقطع متوسطه دوم رابطه معناداری وجود دارد

H_0 : بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک رابطه معنی داری وجود ندارد.

H_1 : بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک

بلوغ یادگیری الکترونیک			متغیر وابسته	
			متغیر مستقل	
حجم نمونه	سطح معناداری	ضریب همبستگی پیرسون	سواد اطلاعاتی والدین	
۲۳۴				
*همبستگی در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است				

بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول، بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک در سطح ۹۵٪ اطمینان (۰/۰۵ < سطح معناداری) رابطه مثبت و معنادار و مستقیمی (>0 ضریب همبستگی) وجود دارد. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 پذیرفته می‌شود. یعنی فرضیه فرعی اول تحقیق تایید می‌شود. بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک رابطه مثبت معنی داری وجود دارد.

آزمون فرضیه فرعی دوم: بین سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان مقطع متوسطه دوم رابطه معناداری وجود دارد

H_0 : بین سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان رابطه معنی داری وجود ندارد.

H_1 : بین سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان

خلاقیت دانش آموزان			متغیر وابسته	
			متغیر مستقل	
حجم نمونه	سطح معناداری	ضریب همبستگی پیرسون	سواد اطلاعاتی والدین	
۲۳۴				
*همبستگی در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است				

بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول، بین سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان در سطح ۹۵٪ اطمینان (۰/۰۵ < سطح معناداری) رابطه مثبت و معنادار و مستقیمی (>0 ضریب همبستگی) وجود دارد. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 پذیرفته می‌شود. یعنی فرضیه فرعی دوم تحقیق تایید می‌شود. بین سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

۵- بحث و تفسیر، مقایسه نتایج تحقیق

آزمون فرضیه فرعی اول، بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک دانش آموزان مقطع متوسطه دوم رابطه معناداری وجود دارد بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول، بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک در سطح ۹۵٪ اطمینان (۰/۰۵ < سطح معناداری) رابطه مثبت و معنادار و مستقیمی (>0 ضریب همبستگی) وجود دارد. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 پذیرفته می‌شود. یعنی فرضیه فرعی اول تحقیق تایید می‌شود. بین سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. که با نتایج تحقیق توکلی و رحیمی (۱۳۹۷)، مرادی و ایزدی (۱۳۹۴)، ونروز و دیگران (۲۰۱۷)، که هر کدام به بررسی سواد اطلاعاتی والدین بر بلوغ یادگیری الکترونیک دانش آموزان پرداخته اند، همخوانی

دارد. آزمون فرضیه فرعی دوم بین سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان مقطع متوسطه دوم رابطه معناداری وجود دارد بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول، بین سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان در سطح ۹۵٪ اطمینان ($0.05 < \text{سطح معناداری}$) رابطه مثبت و معنادار و مستقیمی (> 0 ضریب همبستگی) وجود دارد. بنابراین فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 پذیرفته می شود. یعنی فرضیه فرعی دوم تحقیق تأیید می شود. بین سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. که با نتایج تحقیق میر و اسپرنگر (۲۰۱۹)، نوگراها و آندریانی و (۲۰۱۸)، خاتون (۲۰۱۸) که هر کدام به بررسی سواد اطلاعاتی والدین بر خلاقیت دانش آموزان مقطع متوسطه دوم پرداخته اند. همخوانی دارد.

۶- محدودیت های تحقیق

- در این تحقیق اطلاعات لازم جهت تأیید فرضیه ها از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است در نتیجه یکی از محدودیت های تحقیق، محدودیت های ذاتی پرسشنامه است. در نتیجه ممکن است برخی از افراد از ارائه پاسخ واقعی خودداری کرده و پاسخ غیر واقعی داده باشند.
- عدم تعمیم نتایج به سایر سازمان ها به علت متفاوت بودن شرایط و محیط ها.
- غیر قابل کنترل بودن متغیرها و دخالت عوامل دیگر.
- از جمله محدودیت های این پژوهش می توان به محیط فیزیکی مراکز اشاره کرد؛ یعنی محلی که بتوان فعالیت های مربوط به آموزش های مالی را اجرا کرد که از نظر شرایط مناسب باشد، وجود ندارد. همچنین از محدودیت های دیگر می توان به تعداد زیاد آزمودنی ها در گروه اشاره نمود.

منابع

۱. آزادی، رضا؛ زنجیردار، مجید؛ فرشیدپور، علیرضا. (۱۳۹۱). سواد مالی و عوامل تأثیرگذار بر آن و تأثیر آن بر برنامه ریزی بازنشستگی. همایش منطقه ای پژوهش و راهکارهای نوین در حسابداری و مدیریت. تنکابن: مؤسسه شفق، ۲۱-۱.
۲. احمدی، غلامعلی، امام جمعه، سید محمد رضا، علیزاده کتلوتی، لیلیا (۱۳۹۴) بررسی میزان توجه به مولفه های سواد مالی و اقتصادی در محتوای کتاب های درسی دوره ابتدایی-پژوهش در برنامه ریزی درسی-شماره ۲۰-صفحات ۱۹۲-۱۷۹
۳. پیغامی، عادل و مرادی، امین. (۱۳۹۵). مقدمه ای بر سواد مالی. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
۴. تفتیان اکرم، عضدی، امیرعلی، رجب، محمد، (۱۳۹۲)، آموزش سواد مالی و برنامه درسی دانش آموزان، سومین کنفرانس توانمندسازی جامعه در حوزه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی، صفحه ۱
۵. جعفری ندوشن، علی اکبر. (۱۳۹۰). در ضرورت نهضت سواد مالی، مجله بورس، ۹۷، ۲۴-۲۷.
۶. حسن زاده، فاطمه و کاظمی، ایرج. (۱۳۹۰). مقایسه انواع مدل های رگرسیون در تحلیل داده های شمارشی. مجله بررسی های آمار رسمی ایران، ۲۲ (۱)، ۳۲-۱۷.
۷. دیبانی دلمی، زهرا و حنیفه زاده، محمد. (۱۳۹۴). بررسی سطح سواد مالی خانواده های تهرانی و عوامل مرتبط با آن. فصل-نامه عملی پژوهشی دانش مالی تحلیل اوراق بهادار، ۲۶ (۸)، ۱۳۹-۱۱۵.
۸. رجیبی، محسن (۱۳۹۵) چگونه هوش مالی کودکان را افزایش دهیم؟-بازی تا-۲۱۷
۹. سلیمی پور ندوشن، مهدی. (۱۳۹۲). سواد مالی دانش آموزان مقطع متوسطه. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد.
۱۰. سلحشور، ماندانا (۱۳۸۷). آموزش ارزش پول و مدیریت مالی به کودکان و نوجوانان-موسسه نشر پنجره-۱۲۰
۱۱. طغیان، مهدی و مرادی باصیری، امین. (۱۳۹۵). تحلیل انتقادی الگوی متعارف آموزش عمومی سواد مالی از منظر اقتصاد اسلامی. فصل نامه علمی-پژوهشی مطالعات اقتصاد اسلامی، ۸ (۲)، ۲۲۷-۲۶۰.
۱۲. گجراتی، دامودار. (۱۳۷۷). مبانی اقتصاد سنجی. ترجمه حمید ابریشمی. انتشارات دانشگاه تهران.
۱۳. محمدزاده، پرویز؛ محمدعلی متفکر آزاد، سیدکمال صادقی و صمد حکمتی، فرید. (۱۳۹۱). کاربرد الگوی هکمن دومرحله ای در بررسی عوامل تعیین کننده شکاف فقر خانوارهای شهری و روستایی کشور. فصل نامه علمی پژوهشی مطالعات اقتصادی کاربردی در ایران، ۴ (۱)، ۳۱-۱.
۱۴. ممشلی، محمد. (۱۳۹۲). نیازسنجی برنامه درسی سواد مالی در آموزش و پرورش دوره ابتدایی به قصد طراحی برنامه درسی، پایان نامه کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی، دانشگاه علامه طباطبائی.
۱۵. ولد ریچ، جفری. (۱۳۹۳). روشی نوین در اقتصادسنجی مقدماتی (جلد ۱). ترجمه امیرحسین منتظر حجت. اهواز: دانشگاه شهید چمران.
۱۶. یعقوب نژاد، احمد؛ نیکومرام، هاشم و معین الدین، محمود. (۱۳۹۰). ارائه الگوی جهت سنجش سواد مالی دانشجویان ایرانی با استفاده از روش دلفی فازی. مجله مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار، ۸ (۲)، ۲۳-۱.

17. Alessie , r. van rooij, m. lusardi, a. 2011,” financial literacy ,retirement preparation and pension expectations in the Netherlands “ ,de nederlandse bank nv (DNB), NO 289
18. Almenberg , j. soderbergh, j. 2011,” financial literacy and retirement planning in Sweden “,network for studies on pensions aging and retirement (netspar) , NO 18
19. Al tamimi, h .bin kallli, a .2009, “ fianacial literacy and investment decisions of UAE investors” , emerald
20. Bucher-koenen, t. lusardi , a. 2011,” financial literacy and retirement planning in germany” , national bureau of economic research (NBER) ,NO 17110
21. Chlouba, t . simkova, m . nemcova, z. 2011, “application for education of financial literacy” , procedia – social and behavioral sciences
22. Clark, r . morrill, m . allen, s g. 2010,” the role of financial literacy in determining retirement plans “, national bureau of economic research (NBER) ,NO 16612
23. Crossan , d . feslier , d. hurnard, r. 2011,” financial literacy and retirement planning in new Zealand” , network for studies on pensions aging and retirement (netspar)
24. Dvorak , t . hanley , h . 2010,” financial literacy and the design of retirement plans” , national bureau of economic research (NBER)
25. Gustman, a l . steinmeier , t . tabatabai , n . 2010, “financial knowledge and financial literacy at the household level” , national bureau of economic research (NBER) ,NO 16500
26. Hung , a. parker , a . young , j . 2009, “defining and measuring financial literacy” , RAND labor and population, NO 708
27. Huston , s . 2009, “measuring financial literacy “ , the journal of consumer affairs , vol 44
28. Jappelli , t . 2010, “financial literacy : an international comparison” , network for studies on pensions aging and retirement (netspar)
29. Littlewood , m . 2010 , “national sterategy for financial literacy and retirement saving : the new Zealand experience” , international semina on social security – Malaysia.
30. Ahmed, Abdullahi D.&Mmolainyane, Kelesego K. 2014. Financial integration, capital market development and economic performance: Empirical evidence from Botswana, Economic Modelling, Vol.42,pp.1–14.

A study of parents' information literacy on e-learning maturity and the emergence of creativity of high school students

Abstract

The purpose of this study was to investigate the information literacy of parents on the maturity of e-learning and the emergence of creativity of high school students. The research method used was descriptive correlation. In the present study, the statistical population is 600 high school students. The sample size is proportional to the number of people in the community is 234 people and the sampling method has been selected by simple random method. To collect data, standard questionnaires have been used. In this study, standard questionnaires were used to measure research variables. Pearson correlation and multivariate regression using SPSS 21 software were also used to analyze the data. The results of the main hypothesis showed that there is a significant relationship between parents' information literacy on e-learning maturity and the incidence of creativity of high school students. The results of sub-hypotheses showed that there is a significant relationship between parents' information literacy and e-learning maturity and there is a significant relationship between parents' information literacy and creativity.

Keywords: Parents' information literacy, e-learning maturity, students' creativity